

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 5 października 2018 r.

Adam Bodnar

V.565.109.2017.LK

Pan
prof. Łukasz Szumowski

Minister Zdrowia

Szanowny Panie Ministrze,

Pragnę nawiązać do korespondencji prowadzonej z Ministerstwem Zdrowia¹, dotyczącej pobierania opłat za postój na przyszpitalnych parkingach. Przypomnę, że sprawa ta dotyczy często bardzo wygórowanych opłat, jakie zmuszeni są ponosić pacjenci i odwiedzający ich bliscy za postój i jest przedmiotem skarg kierowanych zarówno do mnie, jak i do Rzecznika Praw Pacjenta². Problemem interesuje się również Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, który praktyki polegające na pobieraniu przez przedsiębiorców prowadzących przyszpitalne parkingi wygórowanych opłat (i opłat dodatkowych), wykorzystujących położenie pacjentów i ich bliskich, ocenia w kontekście praw konsumentów jednoznacznie negatywnie³.

Zgadzam się, że w świetle obecnie obowiązującego prawa, pobieranie opłat (w tym określanie ich wysokości) jest wyłączną domeną zarządzającego terenem (samego podmiotu leczniczego lub podmiotu, któremu oddano teren parkingu np. w dzierżawę). Pobieranie opłat nie jest też związane z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, a ograniczenie możliwości ich pobierania niewątpliwie stanowiłoby ingerencję w swobodę prowadzenia działalności gospodarczej. Trudno mi jednak zaakceptować przedstawione stanowisko, jakoby ingerencja taka z góry uznana być mogła za nieproporcjonalną w rozumieniu art. 31 ust. 3 Konstytucji RP (zwłaszcza, że nie było i nie jest moją intencją pozbawienie możliwości pobierania jakichkolwiek opłat). Za legislacyjnym rozwiązaniem problemu przemawia przy tym silnie konieczność ochrony wolności i praw osób korzystających z przyszpitalnych parkingów.

¹ Pismo Departamentu Prawnego, nr PRL.024.125.2017.KB.

² <http://www.rpp.gov.pl/newsletter-artykuly/numer-4-2017/oplaty-w-szpitalu-zgloszenia-pacjentow-do-rzecznika-2015-2016/>.

³ Pismo Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, nr DOIK-071-104/17/MMi – kopia w załączeniu.

Podkreślić bowiem należy, że nie można stawiać znaku równości pomiędzy korzystaniem z usług parkingowych przy szpitalu i korzystaniem z tego rodzaju usług np. przy placówkach handlowych. O ile klienci tych ostatnich dysponują pełną swobodą wyboru i – o ile nie odpowiadają im opłaty parkingowe – mogą zdecydować się na skorzystanie z usług innego przedsiębiorcy, o tyle pacjenci i ich bliscy takiej alternatywy są pozbawieni. Trudno sobie wyobrazić, by rezygnowali ze świadczeń opieki zdrowotnej (zwłaszcza biorąc pod uwagę czas oczekiwania na ich udzielenie) lub odwiedzin pacjentów tylko z powodu pobieranych od nich dodatkowych opłat. Szczególnie wrażliwą grupą są przy tym osoby o ograniczonej możliwości samodzielnego poruszania się, w szczególności osoby starsze i osoby z niepełnosprawnościami, które ze względów zdrowotnych mogą nie być w stanie skorzystać z oddalonych od szpitala publicznie dostępnych miejsc postojowych.

Trzeba także zwrócić uwagę, że wbrew pozorom, praktyki części zarządzających przyszpitalnymi parkingami nie pozostają bez wpływu na realizację praw pacjenta. W szczególności mowa tu o prawie do poszanowania życia rodzinnego (rozdział 9 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, Dz.U. z 2018 r. poz. 1115, z późn. zm.). Wygórowane opłaty pobierane przez zarządców przyszpitalnych parkingów można rozpatrywać w kategoriach faktycznego ograniczenia prawa pacjenta do kontaktu z najbliższymi, czy prawa do dodatkowej opieki pielęgnacyjnej.

Mając powyższe na względzie, w oparciu o art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2017 r. poz. 958, z późn. zm.), zwracam się do Pana Ministra o pochylenie się nad będącym przedmiotem niniejszego wystąpienia problemem i przedstawienie stanowiska odnośnie do jego rozwiązania. Niezależnie od tego, będę zobowiązany za poinformowanie o przebiegu i efektach zapowiedzianych uprzednio przez Pana Ministerstwo działań „mających na celu podnoszenie świadomości wpływu usług wykraczających poza zakres świadczeń finansowanych ze środków publicznych, w tym dostępności parkingów przyszpitalnych, na komfort pacjenta w trakcie leczenia, a także na jakość opieki i udzielanych mu świadczeń zdrowotnych”.

Z wyrazami szacunku,

(podpis na oryginale)

zał. 1 szt.